

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΑΘΗΝΑΙ 2 ΜΑΡΤΙΟΥ 1896

17

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΚΡΙΣΠΗΣ

Τέως πρωθυπουργός της Ιταλίας.

ΑΘΗΝΑΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐν ἐπεισόδιον αἰφνηςά ναφανέν εἰς τὴν Βουλὴν προῦκάλεσε σάλον καὶ αἰσθησιν ζωηράν ἐν τῷ τύπῳ καὶ ἐν τῇ δημοσίᾳ γνώμῃ. Ἐξ ἀφορμῆς λόγων τινῶν τοῦ βου-

λευτοῦ Κυθήρων κ. Στάη ὑπαινεθέντος τὴν ἐπέμβασιν τῆς Βασιλείας εἰς τὰς κοινοβουλευτικὰς ἐργασίας, ὁ βουλευτὴς Βονίτσης κ. Μαυρομμάτης παρέσχεν ἐξηγήσεις ἀνακοινώσας εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπίδειχθεῖσαν πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ἄνακτος ψυχρότητα, διότι αὐτὸς ὡς βουλευτὴς ἐπέ-

κρινε τὰς πράξεις τοῦ πέρυσι σχηματισθέντος ἄχρῳ ὑπουργείου. Προσέθηκε δὲ ἰκανὰ ὁ βουλευτὴς Γυθείου κ. Πετροπουλάκης παραπονούμενος διὰ τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ Στέμματος ὡς πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς χώρας. Καίτοι ἡ γλῶσσα δι' ἧς διεξήχθη ἡ συζήτησις αὕτη δὲν ἐξήλθε καὶ πολὺ

ἐκ τῶν ὁρίων τῆς εὐπρεπείας, ἐν τούτοις τὸ πνεῦμα ἦτο κάπως ὀρμητὸν, ἐκ τούτου δὲ ἠναγκάσθη νὰ παρέμβῃ ὁ πρωθυπουργὸς καὶ νὰ ὑπομνήσῃ ὅτι τὴν εὐθύνην διὰ πᾶσαν πρᾶξιν τοῦ Στέμματος φέρει κατὰ τοὺς ἡμετέρους θεσμούς ἡ κυβέρνησις καὶ παρὰ ταύτης ὀφείλει πᾶς τις νὰ ζητή τὸν λόγον. Ἐν τούτοις τὸ πρᾶγμα ἔσχεν ἀπήχθησιν ἐκτὸς τοῦ Βουλευτηρίου καὶ ζωηρῶς ἐσχολιάσθη ὑπὸ τοῦ τύπου, συγχαρητήρια δὲ πολλὰ ἐπιμνήθησαν ἐκ τῶν ἐπαρχίων πρὸς τοὺς ἀνακινήσαντας τὸ ζήτημα τρεῖς βουλευταί.

Ἐπειτα ἐξηκολούθησαν ἐν τῇ Βουλῇ ἐπὶ διαφόρων νομοσχεδίων συζητήσεις, ζωηρότερον δὲ συνεζητήθησαν τὰ ναυτικά, ἐφ' ὧν πολὺς ὀρθὸς ἠγέρθη περὶ διαπανθὸν γενομένων ὑπὸ τῆς προκατόχου κυβερνήσεως. Ποιᾶν τινὰ ἀντιδράσιν εὐρίσκει καὶ τὸ νομοσχέδιον περὶ μεταρρυθμίσεως τῆς στρατιωτικῆς ἀστυνόμευσης, οὕτινος ὁ μὲν ἡ ἐπιφύρασις εἶνε βεβαίαι, ἐπισπεύδονται δὲ αἱ ἐργασίαι, ὅπως ἔλθῃ καὶ ἡ σειρά τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, οὕτινος ἐπιφέρει ἡ ἐπιφύρασις. Λέγεται δὲ ὅτι δὲν εἶνε ἀπίθανον νὰ παρατείνῃ τὰς ἐργασίας αὐτῆς ἡ Βουλὴ βραδύτερον καὶ δι' ἐκτάκτου συνόδου, διὰ νὰ ἐπαρκέσῃ ὁ καιρὸς πρὸς συζητήσασιν διαφόρων μέτρων.

Τὰ τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων βαινουσιν αἰσίως. Τὸ Σταδίου ἐστὶν κατὰ πάντα ἑτοιμοὶν ἐγκαίρως καθὼς καὶ ὅλα τὰ προπαρασκευαστικά τῶν ἀγωνισμάτων. Μόνον τὰ τῆς διακοσμήσεως τῆς πόλεως προχωροῦσι νωθρῶς ἠλλοίφει πόρων ἐπαρκῶν, ἀλλὰ καὶ ἠλλοίφει δυστυχῶς προνοίας ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων. Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ τὸ θεαματικὸν καὶ πανηγυρικὸν ἐν γένει μέρος τῶν ἐορτῶν παρεμείληται κάπως, ἐνῶ ἐπρεπε νὰ μὴ ἀρεθῆ βλοσυρῶς εἰς τὴν ἰδίωτικῶν πρωτοβουλίαν, ἀλλὰ νὰ ληρθῇ συστηματικώτερα πρόνοια περὶ τῆς διακοσμήσεως καὶ ψυχαγωγίας τῶν ἔλευσμένων ξένων. Πιθανόν, ὡς φαίνεται σαφέστερον τώρα ὅτι προσεγγίζουσι αἱ ἡμέραι, νὰ μὴ ἀνέλθωσιν εἰς πολλὰς χελιῶδας οἱ ἐξ Ἑσπερίας ξένοι, ὅπως ἐξώγκισσε κατ' ἀρχὰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἠφρανοσίων πολλῶν πάντως ὅμως θὰ ἔλθωσι καὶ ἐκεῖθεν ἰκανοὶ καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχίων καὶ τῆς Ἀνατολῆς πολυάριθμοι, εὐχῆς δ' ἔργον εἶνε, ἐνόσω ὑπολείπεται ἀκόμη κενρὸς παρασκευῆς, ν' ἀποφασισθῶσι συντόμως τὰ δεόντα γενέσθαι, ὅπως καταστῆ ὅσον τὸ δυνατόν μάλλον εὐάρεστος ἡ ἐν τῇ πόλει μας διαμονὴ τῶν.

Τὸ μητροπολιτικὸν ζήτημα μένει στάσιμον, οὐδὲ φαίνεται ὅτι μέλλει νὰ λυθῇ ταχέως. Ποιᾶ τις προσδοκίαι ἐπικρατεῖ ὡς πρὸς τὴν ἐκδοχὴν τοῦ ἐκλογικοῦ ἀγῶνος ἐν Βαλτώ, ὅπου ἐτίθη ἡ ὑποψηφιότης τοῦ κ. Γοικιούπη. Ἐν τούτῳ ἡ καινὴ περιέργεια, ἐν ἀπορίᾳ σπουδαίων ἐσωτερικῶν εἰδήσεων, ἐστράφη ἀκόρεστος εἰς τὰ συμβαίνοντα ἐν Ἀφρικῇ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ. Τὸ φεβρὸν πάθημα τῶν Ἰταλῶν ἠκούσθη ἐν Ἑλλάδι μετὰ τινος χαίρεκαίας, τὸ μὲν ἐκ συμπαθείας πρὸς τὸν γενναῖον ἀδυσσησιακὸν λαὸν ἀμυνόμενον ὑπὲρ τῆς χώρας του, τὸ δὲ ἐ-

νεκα τῆς δυσμενέως διαγωγῆς ἦν κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἐπὶ ἐτήρησιν ἡ ἰταλικὴ πολιτικὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν πατρίδα. Μετὰ τὴν πρώτην ὁμοῦ ἐντύπωσιν ἐπακράτησαν αἰσθήματα μετριωπιθέστερα, ἡ πλειονότης δὲ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ εὐχεται σήμερον εἰς τὴν γείτονα χώραν νὰ συνέλθῃ τὸ ταχύτερον ἐκ τῆς οὐρανῆς θέσεως εἰς τὴν περιήγαντον τὰ σφάλματα τῆς ἀπερισκέψιας καὶ τῆς φιλοδοξίας τῶν πολιτικῶν αὐτῆς ἀνδρῶν.

ΗΡΩΔΙΚΟΣ Ο ΣΗΛΥΒΡΙΑΝΟΣ

ΟΛΙΓΑΙ ΔΕΞΕΙΣ

Αἰεροῦται τῇ Θεοκτικῇ Ἀδελφότητι.

Ἐν ἡμέραις καθ' ἃς τοσοῦτος γίνεται λόγος περὶ παντὸς ἀφορῶντος εἰς τὴν γυμναστικὴν καὶ σχεδὸν πάντες μὴ ἀποβλέποντες εἰς τοὺς πιθανῶς ἐπιτειμένους ἐθνικοὺς ἀγῶνας ἀπασαν ἡμῶν τὴν προσοχὴν εἰς τοὺς προσεχέεις γυμναστικούς ἔχομεν ἐστραμμένην. ἐπιβάλλεται καὶ εἰς πάντα μὲν τῆς γυμναστικῆς φίλον ἀλλ' ἰδίως εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἑλληνας καὶ ἰδιαίτερα τοὺς Ἑσπερίας ν' ἀναμνησθῶμεν εὐγνωμῶς τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου, ἐν πρώτῳ μὲν ἕκαστα γυμναστικῆν ἰατρικῆν δέχεται ὁ Πλάτων.

Δὲν διεκδικούμεν διὰ τὸν ἡμέτερον πατριώτην δόξαν τῶν ἀνδρῶν τοῦ Μαραθῶνος καὶ τῆς Σαλαμίνας, ὡς ὁ «περὶ τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ μέχρι (εἰς) τῶν ἀρχαίων χρόνων καὶ περὶ τοῦ θεοῦ Ἰσοκράτους» ἐν βυζαντινῇ ἐφημερίδι πραγματευθείς, εἰς αὐτὸν ἀποδίδων τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν γενναϊότητα ἐκείνου. Δυστυχῶς μόνον τῶν νόμων γνωρίζοντες τὴν ὀπισθιγενῆ δύναμιν ἀδυνατούμεν νὰ ἐνωθῶμεν πῶς ὁ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Πλάτωνος ἀκμάσας ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς ὑγείας καὶ τῆς ρώμης τῶν Μαραθωνομάχων.

Φρονούμεν ὅμως ὅτι τὸν Ἡρόδικον δὲν θὰ ἦτο ἴσως τομπερὸν ν' ἀποκαλέσῃ τις τῆς γυμναστικῆς πατέρα, πρῶτον εἰσαγαγόντα, ὡς τινες δέχονται, τὴν διδασκαλίαν τῆς ὑγιεινῆς γυμναστικῆς. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἀσφαλῆς πληροφοροῦμαι περὶ τοῦ ἀπονεμητέου αὐτοῦ νεωτερισμοῦ δὲν ἔχομεν. Ὁ Πλάτων μόνον ἐν τῇ Πολιτείᾳ αὐτοῦ (13,406 α) λέγει ὅτι «τῇ γυμναστικῇ πρὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου οὐκ ἔχρῶντο, ὡς φασί, πρὶν Ἡρόδικον γενέσθαι. Ἡρόδικος δὲ παιδοτρίτης ὢν καὶ νοσῶδης γενόμενος ἐμειξεν ἐν γυμναστικῇ ἰατρικῇ» καὶ ἐπάγει ὅτι οὕτω «ἀπέγκισσε πρῶτον μὲν καὶ μάλιστα ἐαυτὸν, ἐπειτ' ἄλλους ὑστερον πολλοὺς... μακρὸν τὸν θάνατον αὐτῷ ποιήσας». Ἐκ δὲ τοῦ Πλουτάρχου μακρόθεν ἐπιφάνει ὅτι ἡ ἀσθένεια τοῦ Ἡροδίου. Ἐπαναλαμβάνει δὲ αὐτὸς τε καὶ ὁ Ἀριστοτέλης τὴν παράδοξον τοῦ φιλοσόφου κατὰ τοῦ Ἡροδίου μομφήν, ἣτις ὅμως, ὡς πᾶν εὐστόχως παρατηρεῖ ὁ ἀείμνηστος Ἡρόκλης Βασιλάδης, οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ ἀκουσίως καταδικνύει τῆς Ἡροδικεῖου γυμναστικῆς τὴν θαυματουργὴν δύναμιν.

Καὶ ἀλλαγῶ ἔμως μνημονεύει τοῦ ἀνδρὸς ὁ Πλάτων. Ἐκ τινος χωρίου τοῦ Φαιδρου συνεπέρανον ὅτι πρὸς θεραπεῖαν εἰς μακροτάτους δέτασσε περιπάτους ὁ Ἡρόδικος καὶ δὴ μέ-

χρι Μεγαρόν καὶ τοῦτο μὲν ἐξάγεται ἀναντιλέκτως ἄλλ' ὅτι δέτασσε περιπάτους εἰς ἀσθενεῖς ἐξάγεται ἐκ τινος ἐδαφίου τοῦ Ἰσοκράτους, κατακρίνοντος τοὺς εἰς τοὺς πυρέσσοντας ὑπ' αὐτοῦ ἐπιβαλλομένους.

Ἀλλ' οὔτε περὶ τοῦ ἄλλου βίου τοῦ ἀνδρὸς ἔχομεν εἰδήσεις. Οὐδὲ τὴν πατρίδα αὐτοῦ δυνάμεθα μετὰ θετικότητος νὰ ὀρίσωμεν. Καὶ καλεῖται παρὰ πάντων Σηλυβριανὸς ὁ Ἡρόδικος. ἀλλὰ πῶς τοῦ Πλάτωνος προστίθεται «τὸ δ' ἀρχαῖον Μεγαρέως». Τί δηλοῖ τοῦτο; Οἱ σχολιασταὶ τοῦ Πλάτωνος, οὓς ἔχομεν ὑπ' ὄψιν, λέγουσιν ὅτι ὁ Ἡρόδικος ἦν Μεγαρέως, κτησάμενος πολιτικὴν δικαίωμα ἐν Σηλυβρία. Ἀλλὰ πόθεν ἐξάγεται τοῦτο; Ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἡμῶν ταύτῃ ὡς ἐπιτραπῆ νὰ δεχθῶμεν τὸν ἀνδρα Σηλυβριανὸν μὲν, τὴν καταγωγὴν δὲ μόνον Μεγαρέα.

Ἀγνοοῦνται ἐπίσης τῶν τε γονέων καὶ τῶν διδασκάλων τοῦ Ἡροδίου καὶ ὀνόματα. Γινώσκωμεν μόνον, καὶ τοῦτο ἦδη ἔρρηθ, ὅτι ἦν πρότερον παιδοτρίτης καὶ ὅτι, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Σωκράτους τοῦ γράφαντος βίον τοῦ Ἰσοκράτους, ἐχρημάτισε διδάσκαλος τοῦ κλεινοῦ τέκνου τῆς Κῶ. Ἐν δὲ τῷ ἐνωμῶμῳ αὐτῷ διαλόγῳ παρίσταται ὁ Πρωταγόρας ἀποκαλῶν σοφιστὴν τὸν Ἡρόδικον καὶ ταυθεῖ μὲν πῶς ἰδιαιτέρως τοῦτο δὲ αὐτόν. ἀλλὰ μὴ λησμονώμεν ὅτι ἐν τοῖς σοφισταῖς καταλέγει ὁ δεινὸς Ἑρᾶξ σοφιστῆς καὶ Ὀμηρον καὶ Ὀρφέα καὶ Ἡσίοδον καὶ Σιμωνίδην λέγων ὅτι «σοφιστῆς τὸ ἐπαχθὲς τῆς σοφιστικῆς προσηχῆμα ἐποιοῦντο καὶ προεκαλοῦντο ἄλλοι ἄλλων».

Διὰ τῶν ἀνωτέρω δὲν ἐξηκριβώθησαν τὰ περὶ Ἡροδίου γραφέντα. Πολλοὶ γε καὶ δεῖ. Οὐ μόνον ὁ τοῦ ἀναγνώστου ἀλλὰ καὶ ἡμέτερος χρόνος δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν τὴν πλήρη βάσανον τῶν κατ' αὐτόν. Εἰς χρόνον καὶ τόπον ἀρμοδιώτερον ἀναβέβλομεν τὴν περὶ αὐτῶ ἀνασχολήσιν. Ἡμεῖς διὰ τῶν ὀλίγων τούτων λέξεων ἠθέλησαμεν ἀπλῶς ν' ἀναμνησθῶμεν ἀνδρὸς οὕτω μετὰ τῆς γυμναστικῆς συνδεομένου, νὰ ὑπομνήσωμεν δὲ τοῖς φίλοις πατριώταις ὅτι τοιοῦτον, πρὸς τοσοῦτους ἀλλοίς, ἔχουσι πρόγονον, ἐπιβάλλεται ἡμῖν τῆς γυμναστικῆς ἢ θερμῆς θεραπείας.

ΘΑΥΜΙΕ

ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΙΑ

1
'Εδῶ, ξανθοῦλα κυκλαριά
'Εδῶ, χλωμῆ μου ἀνεμῶν
Τι πόσσα ἢ κάθε μιὰ
Τὴν ἄλλαν μὲ φιλιά μυρῶνει

2
Ποτὲ «ἀνακτὴ ἐρημιά
Για τὸν καιρὸ σας δὲν θιμῶνει
Μὲ σὲ, ξανθοῦλα κυκλαριά
Μὲ σὲ, χλωμῆ μου ἀνεμῶν

3
Σὰ μπεροῦλα σας μὲ μιὰ
Χαρὰ κρ' φῆ σὰς καμαρώνει
Νῦταν κ' ὁ κόσμος ἐρημιά
Γιὰ μὰς ξανθοῦλα κυκλαριά
Γιὰ μὰς χλωμῆ μου ἀνεμῶν.

ΒΑΣΟΣ ΙΩ. ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ

Η ΙΩΑΝΝΑ

Διήγημα.

Πρὸ ὀλίγου μόλις εἶχεν, ἐνοσῆσει, ὅποιον θέσιν κατέλαβε πλέον ὁ ξένος ἐκεῖνος ἐντὸς τῆς ἀγῆς καρδίας της. Κατ' ἀρχὰς ἐπιπλήθη εἶχεν ἀκούσει τόσα ἐναντίον τοῦ αἰσθημάτων ἐκείνου. Ἡ θεία της, ἡ χρησιμεύουσα ὡς μὴτηρ πρὸς αὐτήν, δὲν εὐρίσκει λέξεις ὅπως τὸ καταδικάσει, ἐνῶ αἱ φίλοι της, προέφερον, πάντα παίζουσαι, τὸ ὄνομα του, καὶ ἐξ ἑλάνων αὐτῶν ἐνόμιζεν καὶ ἐκείνη, ὅτι ὁ εὐκαρινῆς ἔρωσ, δὲν ἦτο πλέον δυνατόν, ὡς ἐξοριστός ἀρχαῖος θεός, νὰ ζητήσῃ ἄσπλον εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλ' ἤδη βλέπει ὅτι ἡ καρδία της εἶχε γένει τὸ ἀνάκτορον του ὑπερήφανος τὸν ἐδέχθη, μίαν ἀπευθύνουσα παρὰ κλησιν, νὰ ζητήσῃ ὡς δευτέρου κατωκίαν του, τὴν καρδίαν ἐκείνου.

Ὡ πόσον γλυκίως τῆς φαίνεται ἡ ἔρωσ...

Νὰ αἰσθάνεται ὅτι ἀγαπᾷ, ὅτι μίξ ὁπαρξίς ἄλλη, τῆς εἶνε ἡδὴ τόσῳ προσφιλέ, ὅτι ἡ ζωὴ του ἦτο εὐτυχία της, ὅτι εἰς τὸ μετὰ τὸν θά ἀνεγίνωσκε τὴν χαρὰν της, καὶ εἰς τὸ βαθύ βλέμμα του τὸ ἄπειρον τοῦ ἔρωτός των. Αὐτὰ αἱ ἀσέψεις, πληροῦν οὐρανοῦ εὐτυχίας τὴν ψυχὴν της. Καὶ ἀκόμη ὅταν θὰ ἤρχετο φέρων πρὸς αὐτὴν τὸν ἀκατάλυτον τῶν ἀρραβῶνων, τοῦ ἔρωτός του τὴν ἀποδείξει, ὡ τότε... τότε... ὁ νόσος της εἰς τὴν μαγικὴν αὐτῆν εὐτυχίαν σταματᾷ, τὰ χεῖλη της θέλου προσεῦθῃ ν' ἀρβρώσουν, πλὴν ψιθυρίζου.

— Ὡ Παῦλε...

Εἶνε Σάββατον καὶ ἡ κυρία Π... δέχεται.

Ἐντὸς τῆς εὐρείας καὶ πάλιν αἰθούσης της, ὑπάρχουσι πλῆθος κυριῶν καὶ κυριῶν. Ἄλλοι συζητοῦν σοβαρῶς, ἄλλοι εὐφρολογοῦν μετὰ χάριτος, ἄλλοι ρεμβάζουσι ἢ κακελογοῦν, ἐνῶ τῆς οἰκοδομοῦν, ἢ χαριτωμένη κόρη, προσφέρει εἰς ἑαυτήν, γλυκαίκα καὶ περιποιητικῆ, τὸ ζεστό νερό, τὸ λεγόμενον σαΐ.

Εἰς γωνίαν τινὰ, ἀφανῆ καὶ ρεμβώδης κάθηται ἡ Ἰωάννα, καὶ μὲ τὴν καρδίαν ἀνήσυχον, καὶ τὸ βλέμμα προσπωμῶμενον ἐπὶ τῆς θύρας, εἰς πάντα κρότον ἀνακρίτῃ περιμένουσα τὸν Παῦλον.

Παρίκει δύο κομφενομένοι, ἐπειδὴ δὲν ἐράνη πρόθυμος μετ' αὐτῶν νὰ συνομιλήσῃ καὶ χαριεντισθῇ, εὐφρολογοῦν εἰς βάρος της, ἐνῶ ὀλίγον μακρότερα, μία ἐμπερος γεροντοκόρη, ἡ δεσποινὴς Μαρίτσα, θεωροῦσα κακηντρῶς αὐτήν, τοὺς λέγει ἐμπιστευτικῶς, ὅτι ἡ ὥραξ Ἰωάννα εἶνε ἐρωτευμένη.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆλθεν ὁ Παῦλος, φωνὰ χαρὰς τὸν ὑπεδέχθησαν ἡ Ἰωάννα ἐγερεθείσα, αὐτομάτως τοῦ καθίσματός της, ἠναγκάσθη νὰ στηριχθῇ ὅπως μὴ πέσῃ, ἐνῶ ἡ Μαρίτσα, θεωρεῖ ἐκπληκτικῶς τὴν ταραχὴν της ψιθυρίζουσα. — Μπα ἐναν ἀρραβωνιασμένον...

Ὅταν μετ' ὀλίγον ὁ Παῦλος εὐρέθη

πλησίον τῆς Ἰωάννας, ἐκείνη δὲν ἠδυνήθη λέξιν νὰ τῷ εἴπῃ ἄλλ' αἱ δύο μαῦροι ὀφθαλμοὶ της, οἱ ἐπὶ τῆς μορφῆς του μετ' ἀγάπης στηριχθέντες, τῷ λέγουσι τόσα, τόσα πολλά, ὅστε βίγος ψύξεως καταλαμβάνει τὸν Παῦλον.

Ἡ Μαρίτσα, ἣτις ἀφανῆς παρίστατο μαρτύς, τῆς σιωπῆς ἐκείνης σκηνῆς, τοὺς ἐπλησίασε τότε, μὲ χαιρέκων εἰς τὰ χεῖλη μειδιᾶμα, λέγουσα, ἐνῶ τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα.

— Καλὴν ἡμέρα Κυρία Παῦλε, δὲν με εἶδατε.

— Πῶς ἔχετε, δεσποινίς; ἠρώτησεν ὁ Παῦλος ὀλίγον δυσχεροσθημένος.

— Μερσί, εἶς; ἡ μνηστῆ σας; Καὶ ἐτόνισε ἰδιαιτέρως τὴν λέξιν.

Ἡ Ἰωάννα ἐκπληκτικῶς, ἤνοιξε ὑπερμέτρως τοὺς ὀφθαλμούς ψιθυρίζουσα.

— Ἡ μνηστῆ του...

— Εὐχαριστῶ, ἀπήντησε παγετωδῶς, ὁ Παῦλος.

— Καὶ πῶς δὲν σε συνοδεύει, ἐξηκολούθησεν ἀμειλίχως ἐκείνη, ἐντροπῶσα εἰς τὴν ταραχὴν ἀμφοτέρων.

— Εἶνε κκοδιαθετός, εἶπεν ὁ Παῦλος, καὶ ἠτοιμάσθη νὰ στρέψῃ τὰ νῶτα, ὅτε ἐκείνη προλαβοῦσα εἶπεν.

— Ἄ! ἰδέτε ἐκεῖ ἡ δεσποινίς Ζ... πρόκειται νὰ τρανοῦδῇ, ὅλοι ἐπερικύκλωσαν τὸ πιάνο, ὑπάγω νὰ τὴν ἀκούσω καὶ στραφείσα πρὸς τὴν Ἰωάνναν ἐξηκολούθησε. Ἐλάτε, δεσποινίς, τὸ ὠραῖο τραγοῦδι κάμει πάντα καλῶ.

Ἡ Ἰωάννα μηχανικῶς ἠγέρθη, εἰς τὴν χεῖλη της εἶνε ὠραῖ, καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της, τοὺς περιβαλλομένους ἀπὸ μέλανα εὐρὺν κύκλον, οὐκ ἐκρίνεν ἤδη ὁ Παῦλος ἀντὶ τῆς ἀπειροῦ ἀγάπης, λύπην καὶ πόνον.

Ὁ Παῦλος ὡς τὴν εἶδεν ἐγερομένην, μὲ τὸ βλέμμα ἐκείνου τὸ μεστὸν πόνου καὶ γλυκαίας ἐπιπλήξεως, δὲν ἀντίσχε, τὴν ἐπλησίασε ζωηρῶς, ἔλαθεν ἔλαφρῶς τὴν χεῖρα της ψιθυρίζων μίαν μόνην λέξιν.

— Συγγνώμην...

Ἡ Ἰωάννα, εἰς τὸν ἦχον τῆς φωνῆς ἐκείνης, ἐστράφη βίγῃσασα, ἐπεθύμει πολὺ νὰ φύγῃ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη καὶ ἔμεινε.

Ὁ Παῦλος ἐξηκολούθησεν.

— Συγγνώμην Ἰωάννα ἡμῶν ἄφρων ἐνόμιζα ὅτι θὰ ἦτο πάντα καιρὸς, ὅπως σοῦ ἀναγγεῖλω, ὅτι ἤμην, εἶμαι... μνηστωμένους.

— Ἄλλοίμονον, ἐψιθύρισε ἡ Ἰωάννα ὡσεὶ καθ' ἑαυτὴν ἠμιλοῦσα, τὸ ἔμαθα πολὺ ἄργα.

Ὡ! συγγνώμην τὸ πᾶν εἶδα, νὰ μὴ σὲ εἶχα γνωρίσει... ὅχι! ψεύδομαι, μὴ Ἰωάννα, ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον, συγγνώμη ἐνα δυστυχῆ, καὶ ἄρας, εἰς τὴν ἀγῆν φίλιαν σου, νὰ ζητήσῃ τὴν περηγορίαν.

— Δυστυχῆ; ἐπανέλαθεν ἡ Ἰωάννα ἐκπληκτικῶς, εἰσαι λοιπὸν δυστυχῆς;

Τὸν ἐθεώρησε ἐπὶ μακρόν, καὶ τὸ βλέμμα της, ἐρευνοῦν τὴν μορφὴν του, ἀνακαλύπτει διὰ τῆς γυναικαίας ὀφθαλμῶν της

ὄλους τοὺς πόρους του, ὅλα τὰ βασάνα του ὁ ἐπὶ στιγμὴν σκοτισθεῖς ἔρωσ ἐπανέρχεται ἤδη δίδεται πρὸς ἐνα δυστυχῆ εἰς τὴν σκίψιν αὐτὴν αὐθιερῶς τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα, λέγουσα.

— Δὲν θέλω νὰ μαθῶ τὰς δυστυχίας σου, ἀλλ' ἐὰν ἡ φίλι μου εἶνε ἰκανὴ νὰ σὲ παρηγορήσῃ, τὴν ὠραν αὐτὴν σοῦ τὴν δίδω ἐλόκληρον εἶνε τὸ μόνον ὅπερ μοῦ ἐπιτρέπεται...

Ἡθίλως νὰ μειδιᾷσῃ, ἀλλὰ σκεναγμῶς ὀδυνηρῶς εἰπὼν τὰ χεῖλη της, ὄκνηρ ἀκούσας ἐκλύσθη ἀπὸ τοὺς γλυκαῖς ὀφθαλμούς της, καὶ βραδέως ἀπεμακρύνθη αὐτοῦ. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ φίλινα ἀντήχησεν ἀπὸ βροντῶν χειροκροτήματα. Ἡ δεσποινίς Ζ... εἶχε ψαλλῆ θαυμαστικῶς τὸ περιπαθὲς ἄσμα της, καὶ πάντες τὴν συνεχίζοντο ἐκ ψυχῆς.

Πόσον ὁ ἔρωσ εἶνε πικρὸς.

Ἡ φράσις αὕτη συχνὰ ἐκ τῶν ὠρῶν χειλιῶν τῆς Ἰωάννας ἐκρεῖται. Πρὸ ὀλίγου ἔλαθεν ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου, ὅτις συνέντευξιν τῆς ζήτησῆ οὐδὲ λέξιν περὶ ἔρωτος ἀναφέρει, καὶ μόνον εἰς τὴν φίλιαν της, τὴν ἀγῆν τὴν ἐραίζει, νὰ μὴ τοῦ ἀρηθῆ τὴν ὑπερτάτην αὐτὴν χαρὴν. Κατένευσε καὶ ἤδη μετανῶει, ἤδη εὐρίσκει ὅτι ἐπαρξεν κακῶ.

Πλὴν εἶνε ἄργα.

Τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τῶν χειρῶν κρατοῦσα σκίπεται ἤδη διαρκῶς. Τί ἄρα θὰ τῆς εἴπῃ; Εἶνε πλέον τίποτε ἰκανὸν νὰ ἐνώσῃ τὰς καρδίας των; Ὁχι! οὐδὲν πλέον ἢ μίαν ἄλλη τὴν χωρίζει, ἀλλοίμονον! μετ' αὐτοῦ συνδεδεμένη μὲ ἀδιελύτους δεσμούς. Πῶς ἐπῶθει θέσιν τῆς γυναικῶς ἐκείνης ἣτις τὸν καθίστα δυστυχῆ. Χθὲς ἐμκθην πικρῶ τῆς κ. Π... τὰ πάντα, ὅλας τὰς ἀπογοητεύσεις του, ὅλα τὰ βασάνα του. Ἐμαθεν ὅτι ἐκείνη ἡ ἄλλη ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος τοῦ ἔρωσ...

Ἡ σκίψις αὕτη ὅταν τὴν καταλάμβανεν τῆς ἔκαμεν πάντα κακῶ ἤσθάνετο τὴν καρδίαν της νὰ κτυπᾷ, νὰ κτυπᾷ, καὶ ἐνόμιζεν, ὅτι ὁ ἀντικτυπὸς της ἦγε ἐντὸς τῆς κεφαλῆς της. Ἡγέρθη τὸ ὠρολόγιον σημαίνει τὴν δεκάτην, καὶ ἡ ὠρα τῆς συνεντεύξεως φθάνει. Μὲ κινήσεις βιαίας, ἔλαθε ἐνα μικρὸν κυανοῦ σαλάκι, τὸ ἐρριψεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ κατῆλθεν εἰς τὸν κῆπον, ἐνῶ τὰ χεῖλη της ψιθυρίζουσαν προσευχῆν.

Τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς ἐκείνην, ἀντιθῆτως βήματα ἀκούονται, καὶ ἡ Ἰωάννα, μὲ τρόμον, ἀγωνία, ἐνταυτῷ καὶ χαρὰν, βλείπει πρὸ αὐτῆς τὸν Παῦλον.

— Ἰωάννα, τῆς εἶπεν ἐκεῖνος, καὶ ἡ φωνὴ του, ἦτο βραχνῆ, ἐρχομαι μίαν περὶ ἀκλήνην νὰ σοῦ ἀπευθύνω.

— Λέγε...

— Ἡμέραν τινὰ μοῦ προσέφερες τὴν φίλιαν σου, σήμερον δὲν ἀρκεῖ θέλω τὸν ἔρωτά σου, καὶ ἐσὺ δέξου τὸν ἰδικόν μου.

Τὸν ἠένισε φρίσσουσα, κα

ΜΕΝΕΛΙΚ

Αυτοκράτωρ της Άβυσηνίας.

δραν, είδεν, όλην τῆς φυγῆς του τὴν ἀγωνίαν, είδεν πόσον θὰ ὑπέφερον, πόσον θὰ ἦτο δυστυχῆς. Καὶ ἐνῶ ἡ καρδία της, διὰ τῶν παλμῶν της ἐκραζεν ἐκ τοῦ βάθους αὐτῆς ἀγαπῶ, τὰ χεῖλη της ὡρᾶ καὶ τρέμοντα μὲ ἐλαχίστην ἀντίστασιν ἐξέφερον.

— Δὲν δύναμαι ...

— Διατί;

— Τὸ ἔρωτάς;

— Ἰωάννα σ' ἀγαπῶ ...

— Καὶ ἐκείνη; εἶπε μετὰ μόλις ἀκουσμένης φωνῆς, καὶ φρίσσουσα ἡ Ἰωάννα.

— Ὡ! ἄφες με νὰ τὴν ἐκδικηθῶ ἐκραζεν μετὰ λύσεως ὁ Παῦλος.

Ἡ Ἰωάννα εἰς τὴν λέξιν ἐνείνην, ἐκρυσεν τὸ πρόσωπον ἐντὸς τῶν χειρῶν. Πόνος ὀξύς διεπέρασε τὴν καρδίαν της. Δὲν τὸν

ὠδήγει λοιπὸν ἐκεῖ ὁ ἔρωσ ἀλλ' ἡ ἐκδικησις. Πόσον θὰ τὴν ἠγάπα ...

Ὁ Παῦλος ἐξηκολούθησεν.

— Θέλω νὰ λησμονήσω εἰς τὴν ἀγάπην σου νὰ παραιτήσω τὸ παρελθὸν καὶ νέαν ζωὴν ν' ἀρχίσω μαζὺ σου. Θέλω τὴν καρδίαν αὐτῆν, συντετριμμένην πλὴν ἐλευθέρων, εἰς βράκην μεταβλημένην πλὴν ἀγνῆν, νὰ τὴν καταθέσω πρὸ τῶν ποδῶν σου, καὶ νὰ σοῦ εἶπω. Ἰωάννα λάβε τὴν, θὰ σὲ ἀγαπᾶ.

— Σιώπη ...

— Νὰ σιωπήσω ὄχι· δὲν δύναμαι.

— Τότε φύγε ...

— Ὅχι! Ἰωάννα προτοῦ ἀκούσω ὅτι δέχεται νὰ γείνης μνηστὴ μου.

Πρόεφεν σταθερῶς τὰς λέξεις αὐτάς, καὶ ἡ Ἰωάννα ἐνόησε, ὅτι δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ, ἐὰν δὲν τῷ ἔ-

φινε μίαν κἂν ἐλπίδα· καὶ στραφεῖσα τῷ εἶπεν·

— Μετὰ δύο ἡμέρας περιμένα τὴν ἀπάντησίν μου.

Καὶ ἐνῶ ἐκεῖνος βραδέως ἀπεμακρύνετο, ἡ Ἰωάννα ἐκρυσεν τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τῶν χειρῶν καὶ κλαίουσα μετὰ λυγμῶν ἐψιθύρουν.

— Θεέ μου, Θεέ μου, πόσον τὴν ἀγαπᾶ.

Αἱ ὦραι φρικώδεις, ὀδυνηραὶ διέρχονται διὰ τὴν Ἰωάνναν. Ἦκουσε τὴν ποθητὴν ἐκείνην λέξιν, ἀλλ' ἀντὶ χαρᾶς πόσην λύπην τῆς ἐπροξένησεν; Ὅταν ἐσκέπτετο τοὺς λόγους του, πρὸς στιγμὴν ἀφρονούνει τὴν ἑκάμε νὰ πιστεῖ, ὅτι ἴσως ὁ Παῦλος ἦτο εἰλικρινῆς, καὶ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ζήσῃ ἄνευ αὐτῆς, ἀλλ' οἱμοῖοιόν δυνεῖον διήρκεσε ἐπὶ πολὺ; καὶ ἡ

ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ

Αυτοκράτειρα της Άβυσηνίας.

Ἰωάννα ταχέως ἐξηγεῖτο. Ἄλλοτε πάλιν, ἐπόθειν ἂ δεχθῆ τὴν πρότασίν του, νὰ γείνη μνηστὴ του, νὰ τὸν περιβάλῃ δι' ἀπειροῦ ἀγάπης, καὶ ὡς ἄλλος Πυγμαλίων διὰ τῆς θερμῆς πνοῆς τοῦ ἔρωτός της, τὴν νεκρὰν δι' αὐτὴν καρδίαν του, ν' ἀναστήσῃ. Πλὴν ἦτο ἀργά· ἐκείνη ἡ ἄλλη, ἐγνώριζεν καλῶς, ὅτι θὰ παρεντίθετο πάντα μετὰ αὐτῆς καὶ τοῦ ἔρωτός του. Τότε μία ἄλλη ἀπόφασις, ἠρωικὴ καὶ μεγάλη συχνὰ καταλαμβάνει τὸν νοῦν της. Καὶ σπέπτεται, ἀφοῦ δι' αὐτὴν πλέον ἡ ζωὴ, οὐδεμίαν παρέχει εὐτυχίαν ἐλπίδα, εἴθε νὰ ἠδύνατο ἐαυτὴν θυσιάζουσα νὰ καθίστα τὸν Παῦλον εὐτυχῆ...

Μετὰ πυρετώδους ἀνυπομονησίας ἀνέμενεν ὁ Παῦλος τῆς Ἰωάννας τὴν ἀπάντησιν. Βιάζεται νὰ ἐκδικηθῆ· θέλει νὰ ἀπο-

δείξῃ εἰς τὴν Σωσῶ, ὅτι δὲν τὴν ἀγαπᾶ πλέον, ὅτι ἀδιαφορεῖ δι' αὐτὴν, ἐνῶ ταῦτα πάντα ἀκριβῶς τὸ ἐναντίον ἀπεδείκνυον. Εἶχε δύο ἡμέρας νὰ τὴν ἴδῃ, ἀφ' ἧς εἰς τὴν Ἰωάνναν ἐπορεύθη, χωρισθεὶς καὶ πάλιν ἐξ αὐτῆς μετὰ μεγαλειτέρας ἢ ἄλλοτε ὀργῆς. Ὡ! τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶχεν ἐμπαιξτὴ πλέον καὶ αὐτὰ τὰ αἰσθηματὰ του. Παράφορος ἀνεχώρησε καὶ ὀρισθεὶς νὰ τὴν λησμονήσῃ, ἔγραψεν εἰς τὴν Ἰωάνναν ζητῶν συνέντευξιν. Νομίζει ὅτι θὰ φανῆ γενναῖος καὶ θὰ δυνθῆ ν' ἀποδιώξῃ τὴν γοητικὰ εἰκόνα της ἐκ τῆς καρδίας του. Ποθεῖ εἰς τὴν τρυφερὰν Ἰωάνναν νὰ προσκολληθῆ, αὐτὴν ν' ἀγαπήσῃ καὶ μετ' αὐτῆς τὴν λεωφόρον τῆς ζωῆς νὰ διέλθῃ. Καὶ αὐξάνει ἡ ἀνυπομονησία του, καὶ τὴν ἐπιστολὴν τῆς Ἰωάννας μετὰ ταρχῆς περιμένει. Βιάζεται, βιάζεται ὡσεὶ φοβούμε-

νος ἐαυτόν. Εἰς τὴν ἀπόφασίν του ἐμπιστοσύνην δὲν ἔχει εἶνε· ὁ ἔρωσ του ριζωμένος πολὺ βαθειά...

Ἀφ' ἧς τῷ κομίζουσιν ἐπιστολὴν, τὴν λαμβάνει ζωηρῶς καὶ ἀναγινώσκει:

Φίλατε,

Καθ' ὅλην τὴν χθεσινὴν ἡμέραν σὲ ἐπερίμενα· δικαί δὲν ἦλθες; εἶσαι λοιπὸν ἀληθῶς θυμωμένος ἢ κόμης τὸν κακόν; ... Παῦλε, μὴ με στενοχωρῆς καὶ ἔλα ταχέως πλησίον μου.

Ἡ ἀγαπῶσά σε
Σ ο ε ο

Ὁ Παῦλος ἀναγινώσκων τὰς γραμμάς ἐκείνας ἐπίγητο. Δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ τὴν εὐτυχίαν του. Τῷ ἔγραφεν ἡ Σωσῶ; πλησίον της τὸν ἐκάλει; καὶ αὐτὸς τὴν κατηγόρει, καὶ αὐτὸς τὴν ἐλύπει ὁ ἀχάριστος. Χαίρων ἠγέρθη, ὅπως πετάξῃ πλησίον της, ὅτε ἔσται ἐντρομος σκεφθεὶς

τῶν Ἰωάννων. Τί θά τῶ ἀπάντη ἀρα γε ; ἐάν κἀ ἡ ἐπιστολή ἐκείνη τῶ ἔλεγεν, ἐλθέ, δέχομαι νά γενῶ μνηστή σου ; ὦ ! τί νά πράξῃ λοιπόν ;...

Ἐλθε τὸν πῶλον τοῦ καὶ ὄρμησεν ἔξω ἔφθασεν εἰς τὸν εἶλον τῆς Ἰωάννας, καὶ τρέχων ἀνήλθε τὴν κλίμακα ἤγνοιε καὶ αὐτὸς τί ἐζητεῖ ἐκεῖ, ἀλλ' ἐν τῇ παραχῇ τοῦ δὲν ἐγνώριζε τί ἐπραττεν. Ἀντί τῆς Ἰωάννας εὖρε μόνον τὴν θεῖαν της, ἥτις τοῦ ὑπέδειξε προγγίζουσα τοὺς ὀφθαλμούς της.

Κακὸν προαίσιμα τὸν συνετάραξε καὶ τὴν ἠρώτησε διὰ τοῦ βλέμματός. Ἐκείνη τῶ εἶπεν :

— ὦ κύριε, κύριε, ἡ ἀνεψιά μου, ἡ καλή μου Ἰωάννα.

— Τί ; ἠρώτησε φρίσσειν ὁ Παῦλος.

— Τίποτε, τίποτε δὲν ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ, κύριε, μήτε τὰ δακρυά μου, μήτε τὸν πόνον μου ἐκεῖ μὲ τὸ ἀμαξί ἐκεῖνο φεύγει, ἔφυγε, κύριε, μ' ἄρρησε, ἐπέβη νά γείνη, αὐτὴ ἡ τρυφερά, ἡ νέα, ἡ ὠραία, νά γείνη ἀδελφὴ τοῦ Ἐλέους.

Ὁ Παῦλος δὲν ἀπάντησε καὶ ὄρμησεν ἐκτός.

Τὴν αὐτὴν στιγμήν ἡ Σωσὼ ἀνεγίνωσκε καὶ πάλιν προσεκτικῶς ἐπιστολήν τινα ληρθεῖσαν τὴν προΐεν.

Ἡ ἐπιστολή ἔλεγε :

Κυρία

Φοβερός κίνδυνος σὰς ἐπαπειλεῖ. Πρόκειται νά χάσετε, δεῖτε πολῦ τιμὸν καὶ δυσάρετον, τοῦ μνηστήρος σας τὴν ἀγάπην ! Ἡ σκληρότης σας τὸν θανατώνει, καὶ ὡς ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὸν φρικώδη βίον τὸν ὅποιον τοῦ ἐπιβέβατε, ἐζήτησε εἰς ἄλλην νά προσκολληθῆ, καὶ πρὸς ἄλλην τὴν καρδίαν τοῦ νά προσφύγῃ. Σκεφθῆτε λοιπόν, εἰς ποῖαν ἀπελπίσαν φέρετε τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, καὶ σὰς ἰκετεύω, ἐγὼ ἡ ἄγνωστος, ἐγώ, ἥτις, διὰ νά εἶμαι πρὸς ὑμᾶς εὐλακρῆς, κυρία, σὰς μισῶ, ἀγαπᾶτε τον ἀφού καὶ ἐκείνος σὰς ἀγαπᾷ. Καὶ ἐάν ἡ καρδία σας σκληρὰ καὶ πείσμα, δὲν εἶνε ἰκανὴ νά αἰσθανθῆ τὸ αἰσθημα τοῦτο, τότε, τότε, ζητήσατε νά λάβετε τὴν καρδίαν ἄλλης... ὦ μοῦ ἀρκεῖ μιά λέξις, ἐκ μέρους σας καὶ ἐλόκληρον θά τὴν ἐμπεριέκλειον, ἐντὸς τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, ὅπως σὰς διδάξῃ τὸ ἀγαπᾶν καὶ τὸ ὑποφέρειν. Μὴ νομῖσατε ὅτι ὑπερβολὴν σὰς γράφω ὄχι κυρία διὰ τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς συντριβῶ τοῦ πᾶν, καὶ τὴν ἀγορήστον εἰς ἐμὲ καρδίαν θά κρατήσω ; ὦ σὰς ἰκετεύω ἀγαπᾶτε τον, σὰς ἐπροξενήσατε τοὺς πρώτους τῆς καρδίας τοῦ παλμοῦ, σὰς ἐθερμάνατε τὰ τρελλὰ νεανικά ὄνειρά του, καὶ τὰ χεῖλῃ του δι' ὑμᾶς προέφερον τρέμοντα τὴν πρώτην τοῦ ἔρωτος λέξιν. Ἐνθουσιάζετε το.

Μὴ ζητήσατε νά μάθετε ποῖά εἶμαι μετ' ὀλίγον ὁ κόσμος ἐκλίπει δι' ἐμὲ, καὶ μῖα μοῦ μένει σκέψις, νά προσεύχομαι πάντα ὑπὲρ Ἐκείνου καὶ ἐνίοτε καὶ ὑπὲρ ὑμῶν.

ΜΙΑ ΑΔΕΛΦΗ ΤΟΥ ΕΛΕΟΥΣ

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης, ἡ Σωσὼ, ἐστὶ βρεμβώδης· αἱ λέξεις αὐταὶ βαθεῖαν τῆς ἐπροξενήσαν ἐντύπωσιν ἢ δὲ σκέψις ὅτι μῖα ἄλλη ἡγάπα τὸν Παῦλον, τὴν ἔφερον εἰς παραχῇν, παραχῇν ζηλοτυπίας ἥτις ἠνοιγεν τὴν καρδίαν της τὴν ὑπερήφανον, εἰς ἀπειρον πρὸς τὸν Παῦλον ἀγάπην...

Ἐξῶς εἰς τὸν διάδρομον βήματα ζωηρὰ ἤκουσθησαν ἡ Σωσὼ, τὰ ἀνεγνώρισεν, καὶ πρὶν προσβῆκα νά ἀνοίξῃ τὴν θύραν ὁ

Παῦλος παρουσιάζετο πρὸ αὐτῆς· πρὸς στιγμήν διαταγῶς τὸν ἐκόλουσεν, νά προχωρήσῃ, ὅτε ἡ Σωσὼ μειδιῶσα τῶ ἔτεινε τὴν χεῖρα λέγουσα :

— Ἐλθέ λοιπόν ;

Ἐπλησίασεν, ἔλαθεν εὐγνωμῶνως τὴν τεινομένην χεῖρα καὶ περιπαθῶς τὴν ἔφραεν εἰς τὰ χεῖλῃ του, μὴ πιστεύων δὲ εἰς τὰ ὦτά του, ἤκουσεν ἀπὸ τὰ χεῖλῃ ὑπαρξῶς τόσον προσφιλοῦς τὴν λέξιν ἐκείνην, τὴν ὅποιαν πάντα ὄνειροπόλησε καὶ ὡς ὑπερτάτην εὐτυχίαν ἠθεώρει.

— Παῦλε, σὶ ἀγκυῶ.

Ἦγνοιε ὅμως ὅτι τὴν εὐτυχίαν αὐτὴν, τὴν ὄφειλεν, εἰς ἐκείνην τὴν ἄλλην, ἥτις πλέον, πρὸ τῆς κλίνης ἀσθενῶν εὐρισκομένη ἔκλεσε καὶ προσήχητο ὑπὲρ αὐτοῦ.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΟΓΡΑΦΟΥ

ΤΕΛΟΣ

ΔΙΗΓΗΣΙΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ

ΟΛΟΚΛΗΡΟΣ ΣΤΡΑΤΙΑ ΔΙΣΜΑΔΩΤΟΣ

Ἡ πομπὴ ἦτο ἡμῶν τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ὁ αὐτοκράτωρ μετέβαιεν εἰς τὸ παῖον τοῦ Λονδῶν ὡς εἰδὴ τὰς ἰσοδοξίας. Δύο μῆνες εἶχον παρέλθει ἐκτοτε. Οἱ θεαταὶ προέβλεπον τὰς κεφαλὰς ὅπως καλλίτερον ἰδῶσι τὸν Ναπολέοντα τρίτον καὶ τὸ ἐπιτελεῖόν του. Εἰς μόνον ἐφαναξέ : Ζήτησὶ ὁ αὐτοκράτωρ ! Ὅλον ἐκείνο τὸ ὄπλιον καὶ σιγῆλον πλῆθος προσηθάνετῃν καταστροφήν. Στρατιωτῆς τις ἐσπευσε πρὸ τῶν ἰσπανικῶν καὶ ἀπίσπου πτώμα εὐρισκόμενον ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ. Ἡ ἀμαξία διήλθε ἐπινογόμεν. Ὅταν ἐπαυσα πλέον νά βλέπω ἐκείνον ὅστις βραδυτέρων ἐκλήθη ὁ ἄνθρωπος τοῦ Σεδᾶν, στεναγμοῦ βαθύς ἐζῆλθε τοῦ στήθους μου. Ἐκείνος ὅστις εἶπεν, ὅτι ἡ αὐτοκρατορία εἶνε ἡ εἰρήνη συντριβέτο ἐν τῷ πολέμῳ.

Ἐντὸς τοῦ Σεδᾶν τὸ θέμα ἦτο ἀξιόβητον. Φαντασθῆτε πόλιν ὑπὸ τινων χιλιᾶδων κατοικοῦμένην καταληρθεῖσαν αἰρήνης ὑπὸ στρατιᾶς ἀτάκτως φευγουσῆς. Στρατιώται ἐκουμῶντο εἰς τὰς γωνίας τῶν ὁδῶν. Οὐδεμία τάξις, οὐδεμία δικαιοσύνη. Ὁλόκληροι οἰκογένειαι ἐκλαῖον πρὸ τῶν θυρῶν τῶν κτιστραξιμένων οἰκιῶν των.

Παντοῦ ἔβλεπε τις μηρυκτικὰς ἀνθρώπων, εἰτινες ὡς ἐγὼ ἦσαν ἀπληθισμένοι ἐκ τῆς φειδῆρας λύσεως. Περιτρέχον τὴν πόλιν ἀσκόπως. Τινὲς γνώριμοι μὲ ἰσταμάτων. Ἀναρωτήσαι ἐζήρχοντο τῶν χειλέων μας καὶ στεναγμοῖ βαθεῖς. Διεδόθη ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ μετέβαινε εἰς τὸ στρατῆριον τοῦ βασιλέως Γουλιέλμου. Οἱ στρατιώται τὸν ἐξυβρίζον μεγαλοφῶνως. Τὸ νά ὑπάρχῃ ἐν τῇ ζωῇ τὸ θεώρουν κακούργημα. Οἱ ἀξιωματικοὶ δὲ ἦσαν ἐπιφυλα-

κτικώτεροι. Ἐρωτήσαι ἀπηθύνοντο πρὸς παντας ἐκείνους, εἰτινες τὸν εἶδον διερχόμενον ἐφ' ἀμαξῆς. Τὸ ζήτημα τοῦ σιγαρίου ἐζητήθη πάντας. — Βοναπάρτης καὶ αὐτός ! ἔλεγον.

Περὶ τὴν δευτέραν ὄραν, εἰς δεκαεὺς τοῦ λόγου μου μὲ εἰδοποίησαν ὅτι οἱ ζουαδοὶ εἰτινες κατέχον τὴν πόλιν τῶν Παρισίων, ἔλαθον διαταχῆν νά ἐνωθῶσι μὲ τὸ ἐναπολειφθὲν σύνταγμα των, τὸ ἰστροπεδουμένον ἀρισतरᾶ τῶν ἀκροπόλεως καὶ ἀκριθῶς ἀντικρῦ τῶν συνδρῶν τῆς Βελγικῆς. Ἐῦρον ἑκατοντάδας τινὰς στρατιωτῶν ἐπὶ τῶν ὁπίων ἡ μηχανῶδες μᾶχη ἀφῆκε φοβερά ἴχνη. Τινὲς καθήμενοι κατὰ γῆς ἐπιδιώρθωνον τὰς ρακώδεις στολάς των ἔτεροι περιφρονούντες τὰ νοσοκρεμῆ ἐπέδενον τὰς πληγὰς των.

Τὴν ἐπομένην—οὐδέποτε θέλω τὸ λησμονῆσαι—εἰτοχοκλήθη ἡ προκήρυξις τοῦ στρατηγῶ Βιμπρεν, ὅστις ὑπέγραψε τὴν παραδῶσιν τῆς πόλεως καὶ τοῦ στρατοῦ. Πάντες ἤμαθ ἀιχμαλώτοι πολέμου.

Ἐκτοτε οὔτε τάξις οὔτε πειθαρχία ὑπῆρχεν ὁ στρατός ἦτο ὡς ἀποβλακωμένος. Πυκνοὶ ὄμιλοι ἐσταθμεύον εἰς τὰς πλατείαις ὅπου εἶχε τοιχοκολληθῆ ἡ προκήρυξις διαμαρτυρία ἠγείροντο. Ἡ λέξις, τῆς ὅποις τόση καταχρησις ἐγένετο κατόπιν, πυρσοδία ! ἐπέτα ἀπὸ στόματος εἰς στόμα τοὺς περιδῶσαν, τοὺς ἐπώλησαν ! Ὁ στρατιώτης ἀφού προσέφερε τὴν σάρκα του εἰς τὰ κανόνια, ἤδη πωλεῖ αὐτὴν ἀντί χρημάτων ὅσοι ἄνδρες τόσος χρυσός. Βοή μεγάλη ἐπεκράτει ἐν τῇ πόλει. Οὐδεὶς ἐχαίριε τοὺς στρατηγούς. Ὅμιλοι κραυγάζοντες διήρχοντο τὰς ὁδοὺς. Κύματα θωρακοφόρων, οὐσάρων, πυρβολητῶν, ὄραγῶνων, πειζῶν κατέκλυζον αὐτάς. Ἡ μίθη κατακόμβανε τὰ πάντα.

Ἡ λέξις ἀιχμαλώτος δὲν ἐφευγεν ἀπὸ τὸν νοῦν μου. Συνήνησα τὸν διοικητὴν μου : Λοιπὸν ; μοῖ εἶπε. Δὲν ἤδυνάμην οὔτε διὰ μῆς λέξεως νά τῶ ἀπαντήσω. Μοῖ ἔθλιψε τὴν χεῖρα καὶ παρήλθεν. Ἐπὶ τῶν προσώπων τινῶν ἔχωραφεῖτο φρικώδης ἀπελπίσις. Ὁ γεροζουαδὸς ὅστις μεῖδιεξέ τόσην φιλίαν μὲ παρηκολούθει. Ἐγὼ εἶλα ὑπὸ τὴν λευκάφουσαν γενειᾶδα του. Αἰχμαλώτος ! ξέρεις τί θά πῆ μικρὴ μου ; Σερφώωμο, χαμαλίκι, καὶ ἐνίοτε ζυλοκόπημα... καὶ ἔπειτα ἀπὸ αὐτὰ οὔτε λίγο καπνὸς ! Οἱ ζουαδοὶ ἀιχμαλώται ! Ποῖος εἶδε ποτὶ του ἰτίτοις πράγμα. Καὶ νά μὲ φέρουν ἀπο τὴν ἀφρικὴν. Νά μας συλλαβῶν στὸν τόπον μας σὰν ποντικούς, ἐμας τοὺς στρατιώτας τοῦ Ἰνκερμαν καὶ Σολφερίνου ! Γίλοια ποῦ τὸ κάμουν οἱ ἀλγερῖνοι. Τὸ κακώμοιρο τὸ σύνταγμα μου δεκατινέμο. οἱ ἀξιωματικοὶ του φονευμένοι. Σὺ ἐρχεσαι ἀπὸ τὸ Παρίσι, τὸ καταλαβάνω ; ἐγὼ ἀπὸ τὸ Ὁρανὸν διὰ νά πᾶμε καὶ εἰς οὐτὴν Γερμανία. Δὲν ἐκακῶμαι ἐμεῖς τὸ καθῆκον μας ! λέγει . Πρὸς στιγμήν ἐνόμισα ὅτι μὲ προσέκαλε εἰς ρῆξιν μὲ ἠένειε μὲ ὀφθαλμοῦ διαπύρους. Τὸν διεθεθίωσα ὅτι καὶ ἐγὼ συμμεριζόμεν τὴν γνώμη του. — Λοιπὸν φταῖνε οἱ στρατηγῶ ; Γιατί δὲν μιλάς.

Θορόδος φοβερός διέκοψε τὴν συνομιλίαν μας. Ἡ ἐπιμελητεία ἀφῆκε νά διαρκῶνται τὰ τρόφιμα. Πάντες διηγκωνίζοντο, ἐσπεύον, διεπληκτικόντο. Ἐν τῇ συγκύσει ἐκείνη ἀπεχωρίσθη τοῦ ζουαδου μου. Ὅμιλοι στρατιωτῶν ἐρίπτοντο εἰς τὰ κιδώτια τοῦ διπυρίτου, καὶ τὰ βυτία τῶν κοντακίων τῶν ὄπλων των διεπρήχοντο τὰ βυτία τὰ περιέχοντα ἴσον καὶ ἀνόνησιμα. Τὰ ὑγρά ταῦτα κατέκλυσαν τὰς ὁδοὺς δι' αὐτὸν οἱ πλησιέστερον εὐρισκόμενοι ἐβράχισαν μέρους ἀστραγάλων. Ἐκατὸν μέτρα μακρῶν τοῦ ἀποτροπαίου τοῦτου θεάματος εὐρίσκοντο σύνταγματα ἀπὸνησκόνα τῆς πείνης. Οἱ ἀρπαγες ἐπώλων τὰ σκελεμῆτα των εἰς τοὺς περνασμένους. Ἐξίθετον εἰς πλειοσῶσιν τὸν ἄρτον καὶ τὸ κρέας. Μόλις κατώρθωσα νά ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ τὸν εἰδελθῆ ἐκείνον συρφετόν. Ἡ ἀπόδια διεδόθη τὴν ἀποστροφήν μου.

Εἶχον κατακλιθῆ ἐκ τῆς κοπώσεως ἡτις προήρχετο ἐκ τῆς νευρικῆς τοῦ ἰγκραφῆλου μᾶλλον ἐξανθήσεως ἢ ἐκ τῆς τοῦ σώματος. Ἡμῖν κατὰ λέξιν συντατριμμένοι. Ἐκουσῆθη ὄπλον μολύβδιον. Κατὰ τὴν ἐγερσιν μου κατέληφθη ὑπὸ δεινοτέρου ἐριμῆλου. Τὰ σύνταγματα εἶχον διαταχθῆ νά παραδώσιν τὰ ὄπλα των. Οὐδέποτε θέλω λησμονῆσαι τὸ θλιθερὸν ἄμα καὶ μεγαλοσπερῆς ἐκείνο θέαμα. Ὁλόκληρον ἡ πόλις συνεταράχθη ἡ ἀγανάκτησις ἐκουρῶθη. Ἐπεβάλλετο τὸ ὄνειδος εἰς τοὺς διασπασθέντας ἐκ τῶν ἠρωϊκῶν μαχῶν τοῦ Σπίκερ καὶ τοῦ Ραϊσῶν, τοῦ Βισσεμ-πύρ καὶ τοῦ Βωμόν. Ἀναστάτωσης φοβερὰ ἐπηκολούθησε. Οἱ παλαίμαχοι τῶν ἀφρικανικῶν ἐκστρατειῶν ἦσαν ἀξιολύπητοι. Ἠρώτων ἀλλήλους. Τινὲς ἐκλαῖον, ἐγὼ δ' αὐτός, εἰ καὶ ἀπλοῦς νεοσύλκετος, εἶχα τοὺς ὀφθαλμούς πλήρεις δακρύων. Τὸ σασπῶ αὐτὸ τὸ ὅποιον ἐφερον ἀπὸ τριῶν μόλις ἡμερῶν, δι' οὗ διὰ πρώτην φοράν ἐπολέμησα, τὸ σασπῶ αὐτὸ εἰς ὃ εἶχον προσέδδει ἀντὶ τελαμῶνος λωρίδα τοῦ ζωστήρος τῆς ζουαδικῆς στολάς μου, καὶ τὸ ὅποιον ἐμύριζε πυρίτιδα, ἔπρεπε λοιπὸν νά τὸ παραδώσω ! Τὸ ἔλαθον ἐκ τοῦ σωλήνος καὶ περιστρέψων αὐτὸ ὑπὲρ τὴν κεφαλήν μου, τὸ ἔθραυσα εἰς δύο τεμάχια κτυπή-τε τὸ αὐτὸ ἐπραττον καὶ οἱ πλείστοι τῶν συντρόφων μου. Πανταχοῦ ἐφαίνοντο στρατιώται ἐξάγοντες τοὺς κοχλίας τοῦ κινήτου σωλήνος καὶ ἀπορίπτοντες τὰ τεμάχια. Οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς μυδραλιοβόλους πυρβοληταὶ ἀπέσταν ἐν σπουδῇ τεμαχίᾳ τινὰ τοῦ μηχανήμου των ἢ ἔθραυον τὰ ἐλατήρια διὰ νά καταστήσουν αὐτάς ἀχρηστοῦς. Ἐτεροι ἐξέκλιον ἐκ τῆς ὄργης, ἀλλὰ σιωπηλοὶ καθήλωνον τὰ τηλεβόλα των. Τὸ Σεδᾶν ἐλόκληρον εἶχε μεταβληθῆ εἰς μέγα ἐργαστάσιον καταστροφῆς. Οἱ ἰππεῖς ἐρίπτον ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ τὰς σπαχῆς των καὶ τοὺς θώρακας, τὰ κράνη καὶ τὰ πιστόλια. Σωρὲς συντριμμάτων ἀνηγείρετο ἐπὶ τοῦ εἰσόδου καὶ ἔ-

καστον βῆμα προξενεῖ κρότον μεταλλικόν. Ἦτο ἡ παρεφροσύνη τῆς ἀπελπίσεως. Ὁ ἀπαισιος ὄραμος ἤρχιζεν. Ἐπανείδον τὴν πόλιν τῶν Παρισίων καὶ τὴν γέφυραν ὅπου ἐπολέμησα. Ἡ μακρὰ σειρά τῶν αἰχμαλώτων ἐφθασε πρὸ τῆς κομοπόλεως πρὸ τῆς ὁποιᾶς εἶχον ἐπιχειρήσει νά ἐκδιώξωμεν τοὺς Βαβαροὺς. Αἱ οἰκίαι ἦσαν καταστῆκται ἐκ τῶν σφαῖρῶν, τινὲς τούτων εἶχον καταρρῦσαι. Αἱ πρῶσιμαὶ ἀγγαρεῖαι εἶχον ἀποκομῆσαι τοὺς νεκρούς. Οἱ κάτοικοι πρὸ τῶν θυρῶν τῶν οἰκιῶν των ἔτρεμον ἐκ ὄρθου. Ἀξιωματικὸς τοῦ ἐπιτελείου ἐρίππος ἀνέμιανε τὰ σώματα τοῦ στρατοῦ.

Ὅταν δὲ ταῦτα ἐπλησίαζον, εἰδείκνυε τὴν θέσιν, εἰς ἣν θά ἔμενον ἕκαστον. Ἐδῶ τὸ περὶκόν ! Ἐκεῖ τὸ ἰππικόν ! διέτασσα μὲ ἠχηρὰν φωνήν. Τὰ σώματα παρτάσσοντο εἰς τὸ δεξιὸν ἢ τὸ ἀριστερόν. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἀγέλη τῶν ἀνδρῶν ἀνέμιεν ἐπὶ μίαν ὄραν ἐντὸς τοῦ βορβόρου, συντατριμμένη ἐκ τῆς μεγάλης καταστροφῆς. Τινὲς ἐντελῶς ἐξηνηλημένοι κατέπεσαν ἐπὶ τῶν ἰγγύς λίθων. Ἡ πείνα ὑπερίσχυσε τῆς θλίψεως μου καὶ ἐραγον μὲ ὄρεξιν τεμάχιον διπυρίτου. Πάντες ἠγνοοῦμεν ποῦ μεταβαίνουμεν. Μετὰ πάροδον ὄρας τὰ σώματα ἐξεκίνησαν.

Ἡ ὁδὸς ἐβρῦθεν ὕδατων ἐντὸς τῶν ὁπίων ἐβαθίζομεν βρεχόμενοι μέχρι γονάτων. Κατὰ διαλείματα πενήκοντα εἰς ἐξήκοντα μέτρων ἀποσπάσματα πρῶσιμου στρατοῦ ἐξ ἑκοσιν ἀνδρῶν ἀποτελούμενα ἕκαστον, ἐχρησίμευον ὡς φρουρά. Ἐφερον ἐμπροσθεν ἠνεωγμένας τὰς φυσίγγιόθκας των ἐντὸς τῶν ὁπίων ἀπέστειλον τὰ φυσίγγια. Ἐνῶ πεζοὶ ἐπέβλεπον τὴν πορείαν τῶν αἰχμαλώτων, ἰππεῖς φέροντες ἀνὰ χεῖρας πιστόλιον, ἐπανάφερον εἰς τὰς τάξεις των τοὺς ἀπεπλανημένους. Ἐπὶ τῆς ράχους πολλῶν κατεβιβαζόντο κτυπήματα διὰ τῆς σπάθης. Ἐβδίζομεν ἀτάκτως, στρατιώται μετὰ ἀξιωματικῶν.

Πᾶς σθεναρὸς καὶ πάσα πειθαρχία ἐξέλιπον. Ὁ ἀπλοῦς στρατιώτης διηγκωνίζετο μετὰ τῶν βαθμοφόρων. Οἱ ἰππεῖς ἀπεμάκρυνον βιαίως τοὺς ἀξιωματικούς των. Ἀναρχία πλήρης, φέρουσα στρατιωτικὴν στολήν. Ἡ χειρῖστη πασῶν. Ἐνίοτε συνέβαινον ρῆξεις.

Εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ τὴν ὅποιαν ἠκολουθοῦμεν εὐρίσκειτο γέφυρανεῦσα πτέρυγα καὶ νησίδα σχηματισμένη ἐκ παρεκκλίσεως τοῦ ποταμοῦ. Ἡ νησίς αὕτη εἰς τὴν ὅποιαν μᾶς ὠήγησαν ἐχρησίμευσε τότε ὡς φυλακὴ μας. Τὸ περιβάλλον αὐτὴν ὕδωρ ἦτο ἀδιάβατον ὡς τεῖχη φρουρίου, τὰ ὅποια δὲν δύναται τις νά ὑπερπηδῶσῃ. Περὶ τούτου ἐβελκιδῆθην περιεβῆν κατὰ τὰς ὀλίγας ἡμέρας τῆς ἐν αὐτῇ διαμονῆς μας.

Οἱ παλαιὸι ζουαδοὶ ἐβλεπον τὰ πάντα διὰ ψυχροῦ βλέμματός, ἐνῶ οἱ νεώτεροι κατεμέτρων τὸ ἔδαρος ἐφ' οὗ ἐπρόκειτο νά διαμεινωσιν. Στιγνὴ θλίψις διαφαινετο εἰς τὰ πρόσωπα των, ἐνῶ ἄλλοι, οἱ πλείστοι, ἦσαν καταπεπονημένοι. Ἡ ὄργη εἶχε κατευνασθῆ.

— Τώρα θ' ἀρχίσωμεν τὰ ἀστεία, μοῖ εἰπέ τις τῶν πλησίον μου.

Ὁ γέρον ζουαδός, ὅστις μοῖ εἶχεν εἰπεῖ τοὺς λόγους ἐκείνους τὴν προτεραιάν, μὲ ἐπλησίασε καὶ τύπτων με ἐπὶ τοῦ ὤμου :

— Καλὰ μαγείρευσαν καὶ τὸν δικόν σου ἐνθουσιασμόν, μοῖ εἶπεν.

Μεταβελὸν δὲ ὄρος :

— Ἐχεις καπνόν ;

Εἶχον ἀκόμη μικρὰν προμήθειαν καὶ τῶ προσέφερον. Ἐκ τῆς ἀγαλλιάσεως ἥτις διεχύθη εἰς τὸ πρόσωπόν του ἐνόησα πόσον χρήσιμος εἶναι ὁ καπνός εἰς τὸν στρατιώτην. Δι' ἐνὸς τσιγαροῦ ληρμονεῖ ἀπάσας τὰς ὀυσυχίας του.

— Εἶσαι καλὸς νέος, μοῖ εἶπε σφιγγὼν τὴν χεῖρά μου μέχρι θάλασσης τῶν ὀστέων. Ἀπίετῃσα φίλον δυνάμενον καὶ τὴν ζωὴν του νά ἐκθέσῃ πρὸς χάριν μου.

[Ἐπαται συνέχια].

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

Θέλω τραγοῦδα νά σοῦ πῶ πολλὰ στα μάτια σου τ' ἀστεροφωτισμένα, τραγοῦδα τῆς ἀγάπης μου τρελλά, ποῦ νά μὴ τάχῃς πουθενά ἀκουσμένα.

—

Θέλω φιλιὰ νά σοῦ χαρίσω ἕνα σωρὸ στα χεῖλῃ σου τὰ ροδοστολισμένα, φιλιὰ μὲ πόθο, πόθο τρυφερό, ποῦ νά μὴ τάχῃς ἀπ' ἄλλου παρμένα.

—

Μὰ σταματῶ σὶ σκέψι θλιθερῇ γυρεῦσά τὴν καρδιά μου νά πλανέσω τέτοια χαρὰ γλυκεῖα νά καρτερῇ, γιατί θά τὸ δεχθῆς καὶ θά μπορέσω ;

Α. Γ. Ρ. ΜΗΟΥΡΝΙΑΣ

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΑΣ

Τὰ Ἀβυσσηνικά εὐρίσκονται πρὸ παντός ἄλλου εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Τὸ φοβερόν δράμα τὸ ἐκτυλισσόμενον ἐκεῖ πέραν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, τὸ ὅποιον ἔσχε τοσοῦτον ἀλγεῖνον ἀντίκτυπον ἐν Ἰταλία, συγκινεῖ τοὺς πάντας, εἰς δια δὲ τὰ κέντρα γίνεται λόγος περὶ τῶν παθημάτων τῶν Ἰταλῶν, περὶ τῆς Ἀβυσσηνίας καὶ περὶ τῶν ἐπακολουθησάντων ἐν Ἰταλίᾳ συνεπειῶν τῆς ἐν Ἀδοῦς καταστροφῆς. Δίκαιον λοιπὸν εἶνε νά παραθεώσωμεν τὰς εἰκόνας τῶν κυριωτέρων προσώπων τῶν σχετιζομένων μὲ τὰ ἐκτατα ταῦτα συμβάντα καὶ δημοσιεύσωμεν τάς τε νικηφόρου βασιλείας τῆς Ἀβυσσηνίας Μενελίκα μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τὴν τοῦ πσόντος πρωθυπουργοῦ τῆς Ἰταλίας Κρίστην.

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΤΡΙΤΟΣ

ΔΡΑΜΑ
ΕΙΣ ΜΕΡΗ ΔΥΟ
[Συνέχεια].

Κάκια. — 'Ο Άλκης! Νά φύγης χωρίς να σε ιδῆ.

Κρίτων. — 'Α, τί λές; Εἶνε πρώτη φορά πού θά με ιδῆ ἐδῶ;

Κάκια. — ('Ανήσυχος.) 'Οχι, ὄχι! Σήμερα, αὐτή τήν στιγμή, ὕστερα ἀπό αὐτά, δέν πρέπει νά σε ιδῆ ἐδῶ. Φοβοῦμαι, θά προδοθῆς, θά προδοθῶ. ('Η ταραχή της αὐξάνει ὀλοέν.)

Κρίτων. — Μή φοβάσαι... δέν προδίδομαι.

Κάκια. — Κρίτων, ὄχι, ἄν μάγαξες! (Τῷ δίδει τόν πλόν του.) Δέν θέλω... Νά φύγης ἀπό ἐδῶ. (Δεικνύει τήν θύραν τοῦ βάλους.) Στό διάδρομο, καί ἀπό τή μικρή πόρτα, ξέρεις... 'Ελα... ἔλα... (Τόν ὠθεῖ ἐλαφρῶς πρὸς τήν θύραν.)

Κρίτων. — ('Εξερχόμενος ὑπὸ τήν ὄθρησιν της.) Κάμνομε ἄσχημα...

Κάκια. — (Φέρουσα τήν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους.) Πόσον ἀκριβῶς πληρώνω τήν ἀδυναμίαν μου! ('Εξέρχεται δεξιᾶ, εἰς προῦπάντησιν τοῦ συζύγου της.)

'Αννα. — (Εἰσέρχεται διὰ τῆς θύρας τοῦ βάλους, ἐν παροξυσμῷ χαρᾶς σατανικῆς. Δέν ἔμπορεῖ νά κρατηθῆ ἡ γελᾶ, χοροπηδᾶ, τραγουδεῖ.) Λά, λά, λά· χά, χά, χά! 'Εφυγε ὁ κύριος ὁμορφονεῖος... παει! Λά λά λά - χά χά χά! Θά βρῶ καί πειῶ καλή κυρία! Θά βρῶ, θά βρῶ, λχλαλά, χαχαχά! ('Ανάπει τήν λάμπαν ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ Άλκη καί τὰ ἐκατέρωθεν πολύφωτα κηροπήγια.) 'Αντε φωταφία! 'Ας φέξῃ! Λάλάλα. 'Ο ἀφέντης δέν μπορεῖ νά ἐργασθῆ ἄν δέν ἀνάψῃ δέκα φῶτα τόλιγώτερο. Χά, χά, χά, 'Από αὔριο νά δοῦμε πόσα θανάθη. Τί ἦταν πάλι αὐτό; ('Υποκλινομένη πρὸ τῆς κλειστής θύρας τοῦ βάλους.) 'Ωρα σας καλή, κύριε Κρίτων. (Κινεῖ πρὸς τήν θύραν δεξιᾶ.) Λά λά λά - χά χά χά. (Συναντᾶται μέ τοὺς κυρίους της· ἰσταται σοβαρᾶ νά περάσουν καί ἐξέρχεται.)

'Αλκης. — (Εἰσέρχεται ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς Κάκιας.) 'Εκουράστηκα, χωρίς νά διασκεδάσω διόλου. Εἶχα ἓνα βάρος, μιὰ ἀθυμία... σά νά μου ελεῖπε ὁ ἀέρας.

Κάκια. — Σέ κουράζει ἡ ἐργασία, καί μένε Άλκη.

'Αλκης. — 'Αλλη φορὰ πῶς δέν με κούραζε; Μὲ πῆραν τὰ γεράματα, Κάκιααα!

Κάκια. — (Γελῶσα.) 'Από τόρα; 'Επρεπε νά μου το πῆς γιά νά το μάθω...

'Αλκης. — (Προχωρεῖ μέ ἀνορεξίαν πρὸς τήν τράπεζαν τῆς ἐργασίας.) 'Ἦλθε κανεῖς; ὁ Κρίτων;

Κάκια. — Ναί... ἦλθε τὸ ἀπόγευμα... ἐκάθησε μιὰ στιγμή καί ἔφυγε. Σέ ζητοῦσε νά πάτε μαζί ἐξω.

'Αλκης. — Πῶς δέν ἐκάθησε νά σου κάμῃ λιγάκι συντροφιά; Σεις εἰ δύο κάμνετε θνημοσύνη συντροφιά. (Κάθηται μετά κόπου καί ταξιδεῖται τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης χαρτὰ καί ἐργαλεῖα.)

Κάκια. — Φαίνεται ὅτι ἐπροτιμοῦσε τὸν περίπατο. ('Ὀρθία, στηρίζεται εἰς τήν πολυθρόναν.)

'Αλκης. — Καί ἔμεινες μόνῃ;

Κάκια. — 'Οχι δά· ἦλθε καί κάθησε κάμπορον ὥρα ἡ 'Αντιγόνη.

'Αλκης. — Καί σὺ γιατί δέν ἐβγαίνεις λιγχνί;

Κάκια. — 'Α ἐγώ... μάρεσει νά βγάλω μαζί σου, τὸ ξέρεις.

'Αλκης. — (Σύνοφρος.) 'Ας τῶλεγεσ... Δέν μου εἶπες τίποτα.

Κάκια. — Εἶχες δουλειά. Πού νά σου λέγω νά γυρίσης νά μὲ πάρης Σ' ἐλυπήθηκα.

'Αλκης. — ('Εν ᾧ ταξιδεῖται, φθάνουν στὰ χεῖρά του τὰ χειρόκτια τοῦ Κρίτωνος.) 'Α, ἓνα ζευγάρι γάντια. Δικὰ μου εἶνε αὐτὰ τὰ γάντια; (Τὰ ἐξετάζει.) Διαβολε! Δέν εἶνε δικὰ μου.

Κάκια. — (Τεταραγμένη.) 'Α, εἶνε τοῦ Κρίτωνος... τὰ ἐξέχασε.

'Αλκης. — Τὸν ἀφρημένο!

Κάκια. — Αὐτὲς τὲς ἡμέρες ἐπαράγεινε. (Κτυπᾶ τὸ κουδοῦνι.) Νά τοῦ τα στείλω.

'Αλκης. — Θά εἶνε πάλι ἐρωτευμένος, ὁ κατεργάρης!

'Αννα. — (Εἰσερχομένη.) 'Εκτυπήσατε;

Κάκια. — (Διπλώνουσα τὰ χειρόκτια.) Μαλιστα, ἐκτυπήσα... Δόσε αὐτὸ τοῦ Γιάννη καί εἶπέ του νά το πάγῃ εἰς τοῦ κυρίου Φακᾶ, διὰ τὸν κύριον Κρίτωνα.

'Αννα. — Πολύ καλά. (Λαμβάνει τὸ δέμα φαύουσα αὐτὸ περιέργως.) Πολύ καλά. ('Εξέρχεται μορφαζουσα.)

'Αλκης. — (Μελετῶν τὸ πρὸ αὐτοῦσχέδιον.)

'Ω, βίβλια, θά εἶνε πάλι ἐρωτευμένος. Τὸν ἔχω ἐννοῆσει ἀπὸ πολλὰ συμπτώματα. 'Αλλά ἐμῖνα τόρα δέν μου λέγει τίποτα.

Κάκια. — (Γελῶσα ζωηρῶς, διὰ νά κρύψῃ τήν ταραχήν της.) Σοῦ ἀφήρεσε τήν ἐμπιστοσύνην.

'Αλκης. — Ναί· γιά κύτταξε νά τον ψαρίψης ἐσύ νά γελάσουμε. Σέ σένα θά τα πῆ.

Κάκια. — Λές; Δέν κάμνομε ποτὲ τέτοιου εἶδους ὁμιλίεις.

'Αλκης. — Οἱ νέοι τῆς ἡλικίας του ἐξομολογοῦνται συνήθως εἰς κυρίας.

Κάκια. — 'Ισως... δέν του ἔδωσα ἀφορμή. (Κυρία πλέον ἐαυτῆς.) Μά ἦταν καί ἄλλοτε ἐρωτευμένος;

'Αλκης. — Ναί· πρὸ δύο ἔτων. Πολύ πρὶν του γνωρίσης. 'Αγαποῦσε ἓνα κορίτσι ἀπὸ τὴν 'Αλεξάνδρεια· δέν το γνωρίζεις.

Κάκια. — Καί τί ἀπέγεινε;

'Αλκης. — 'Εμάλωσαν.

Κάκια. — Γιατί;

'Αλκης. — 'Η πρόρασις ἦταν ὅτι ἐκύτταξε κάποιον ἄλλον. Τῆς ἔκαμε πεπρατήρησι καί ἐθύμωσε. 'Απὸ τὰ συνειθισμένα...

Κάκια. — Ζηλοτυπία...

'Αλκης. — Ναί· ἀλλὰ ξέρεις τήν ἀπλή μου φιλοσοφία ἐπάνω σ' αὐτό; Στὴν ἀρχὴν ἐνόμισαν ὅτι συμφωνοῦν καί ἀγαπήθηκαν· ὕστερα εἶδαν ὅτι δέν συμφωνοῦν καί ἐπυκσαν ἀγαπῶνται. 'Η ἔρις ἦλθε ὅταν δέν ὑπῆρχε πλέον αἰσθημα ἀληθινόν. 'Α,

διὰ τὸν ἔρωτα, ὁ ἓνας πρέπει νά εἶνε γεννημένος διὰ τὸν ἄλλον.

Κάκια. — 'Ὅπως ἐμεῖς οἱ δύο.

'Αλκης. — Ναί... θηλαδῆ... ναί...

'Αχ! τί βάρος πού αἰσθάνομαι στό κεφάλι.

'Αδύνατον ἀκόμη νά συνέλθω...

Κάκια. — (Πολύ πρυφερῶς.) 'Αλκη μου, ἄν εἶσαι ἀδιάθετος, μὴν ἐργασθῆς ἀπόψε.

'Αλκης. — 'Οχι, ὄχι, πρέπει νά ἐργασθῶ. Θέλω νά το τελειώσω αὐτὸ τὸ σχέδιο... καί μέ τὰς μεταβολὰς πού κάμνω, μοῦ φαίνεται ὅτι δέν κοντεύω διόλου.

Κάκια. — Τί μεταβολὰς σχεδιάζεις πάλι;

'Αλκης. — ('Αποτόμως.) 'Α, μή με σκοτίζης!!

Κάκια. — (Ταπεινά.) Θέλεις νά σε ἀφήσω μόνο νά ἐργασθῆς;

'Αλκης. — 'Οχι... δέν πειράζει... κάθησε 'κεῖ. 'Αλλά νά μὴ μ' ἐρωτᾶς. 'Η ἀλήθεια εἶνε ὅτι δέν καταλαβαίνεις καί μεγάλα πράγματα ἀπὸ ἀρχιτεκτονική.

Γιατί νά ματαιοπονῶ;

Κάκια. — (Καθημένη ἀπέναντί-του.) Τί, ἐγὼ δέν ἔχω γούστο;

'Αλκης. — 'Ὀ, γιά νά κρίνης μιὰ μικρὴ μεταβολή, μιὰ λεπτομέρεια σ' ἓνα σχέδιο μεγάλο καί νά μου πῆς ἔτσι καί ὄχι ἔτσι, χρειάζεται καί περισσότερο ἀπὸ γούστο.

Κάκια. — Μιὰ φορὰ ὅμως μοῦ τα ἔλεγες ὅλα.

'Αλκης. — Μιὰ φορὰ... καλά, μιὰ φορὰ... «Τὰ πάντα δοκιμάζετε.»

Κάκια. — Δηλαδή μ' ἐδοκίμαζες;

'Αλκης. — Βίβλια. 'Εβλεπα πού μποροῦμε νά συννενοηθῶμε καί πού ὄχι.

Κάκια. — Τί κρίμα νά μὴ σπουδάξουν καί ἡ γυναῖκες ἀρχιτεκτονική! Θά ἐπερνεσ μιὰ...

'Αλκης. — 'Ω, ἐννοεῖται ὅτι θά ἐπερνα... ἄν εὑρισκα μεταξὺ αὐτῶν μιὰ Κάκια.

'Ὅσα περὶ λεπτομερῆς ἡ συμφωνία, τόσω τὸ καλλίτερο. Νά ὁ Κρίτων ἐξαφνα...

(Βλέπει ὀλοέν τὸ σχέδιον καί διακόπτεται.)

Κάκια. — 'Ο Κρίτων, τί;

'Αλκης. — Εἰμπορεῖ νά πάρῃ μιὰ γυναῖκα πού νά μὴ κάμνη τίποτα, ὅπως αὐτός. Νά εἶνε πλουσία, ὅπως εἶνε αὐτός, νά καταγίνεται στὴ μουσική, στὴ ζωγραφική, — δῆθεν, — στό λωντένις καί νά μὴ φροντίζῃ παρὰ πῶς νά περνεῖ διασκεδαστικώτερα ὁ καιρός — ὅπως αὐτός.

Κάκια. — Πρέπει ὅμως νά την ἀγαπήσῃ.

'Αλκης. — Αὐτὸ ἐννοεῖται. Δός του τοῦ Κρίτωνος ἡ κάμε τον ἀγαπήσῃ μιὰ διδάκτορα τῆς ἱατρικῆς ἢ τῆς φιλολογίας.

Κάκια. — 'Η τῆς ἀρχιτεκτονικῆς.

'Αλκης. — Καί τον ἐποκόψης!... 'Αλλά τί ἔχω ἀπόψε, θέ μου· τί βάρος, οὐφ!

(Στενάζει ἐκ βαθέων.) 'Α! Καί αὐτός ὁ πόνος στὴ ράχη δέν ἐννοεῖ νά μάφῃσῃ.

Κάκια. — Ρευματόπνονος εἶνε, δέν σου τῶλεγα;

'Αλκης. — Μοῦ φαίνεται ὅτι ἀπόψε θά σε βάλω νά μου ρίξης μιὰ βεντούζα.

Κάκια. — Θά σε κάψω. ('Αδιόρατος ἐκφρασίς δυσχερεσκεῖται.)

[Ἔπεται συνέχεια.]